

**Поданий до Верховної Ради новий проект закону України «Про вищу освіту», розроблений робочою групою під керівництвом ректора НТУУ «КПІ» академіка НАН України М. Згуровського, створює позитивне враження.**

Він встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти на принципах автономії вищих навчальних закладів, поєднання освіти з наукою, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих кадрах. У законі збережено структуру попередніх проектів, починаючи з основних термінів та їх визначення, законодавства України про вищу освіту і далі – про державну політику у сфері вищої освіти, стандарти освітньої діяльності та вищої освіти, організацію навчально-виховного процесу, наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність у вищих навчальних закладах тощо і закінчуючи міжнародним співробітництвом. <...> Головний акцент у новому проекті закону зроблено на автономії вищого навчального закладу, яка в термінології документа трактується як «самостійність, незалежність і відповідальність вищого навчального закладу у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації наукових досліджень, навчально-виховного процесу, внутрішнього управління та фінансів».

<...> Суб'єктом навчально-виховного процесу у ВНЗ є вчений, педагог, але автори цього і попередніх проектів, захопившись болонізацією вищої освіти, стали дивитися на вчених крізь призму магістра й удостоїли академічну науку новим визначенням поняття «вчений»: «вчений – фізична особа (громадянин України, іноземець або особа без громадянства), яка має вищу освіту ступеня магістра та проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження і отримує наукові та (або) науково-технічні результати». Правду кажучи, практично всі нинішні професори й академіки не отримували «вищої освіти ступеня магістра», але ж це – вчені, відомі вчені. Необхідно обережніше поводитися зі словами.

Ступінь доктора наук у прикінцевих положеннях чомусь віднесений до освітньо-кваліфікаційних рівнів та ступенів. Це – науковий ступінь.

Викладаючи порядок присудження ступеня доктора наук, автори підкреслюють, що він «може присуджуватися спеціалізованою вченою радою за результатами захисту наукових досягнень у вигляді дисертації, опублікованої монографії або за сукупністю статей, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях», чомусь забувши, що зазначена монографія має бути одноосібною і зареєстрованою у Книжковій палаті. Що ж стосується присудження ступеня доктора наук за сукупністю статей, то це екстраординарний випадок, якого заздалегідь ніхто не планує, бо тут

можливі великі зловживання, особливо коли це не одноосібні статті. Тому ці новації краще вилучити (**Яблонський В. Добре – ворог кращого // Дзеркало тижня. Україна** ([http://dt.ua/EDUCATION/dobre\\_\\_vorog\\_kraschogo\\_\\_rozdumi\\_nad\\_novim\\_p roektom\\_zakonu\\_pro\\_vischu\\_osvitu-101872.html](http://dt.ua/EDUCATION/dobre__vorog_kraschogo__rozdumi_nad_novim_p_roektom_zakonu_pro_vischu_osvitu-101872.html)). – 2012. – 11–18.05).